

**UCHWAŁA NR VI/92/19
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 28 marca 2019 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Strategii Ochrony Zdrowia Psychicznego w mieście Katowice na lata 2017-2020” za 2018 rok.

Na podstawie art. 18 ust 1 w związku z art. 7 ust 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018r. poz. 994 z późn. zm.), art. 4 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2018r. poz. 995 z późn. zm.), w wykonaniu uchwały nr XLV/848/17 z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie przyjęcia Strategii Ochrony Zdrowia Psychicznego w mieście Katowice na lata 2017-2020.

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z realizacji w 2018 roku „Strategii Ochrony Zdrowia Psychicznego w mieście Katowice na lata 2017-2020”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Maciej Biskupski

KATOWICE
dla odmiany

Załącznik do uchwały Nr VI/92/19

Rady Miasta Katowice

z dnia 28 marca 2019 r.

Sprawozdanie z realizacji „Strategii Ochrony Zdrowia Psychicznego w mieście Katowice na lata 2017-2020” za 2018 rok

Uchwała nr XLV/848/17 Rady Miasta Katowice z dnia 27 lipca 2017r.
w sprawie przyjęcia Strategii Ochrony Zdrowia Psychicznego
w mieście Katowice na lata 2017-2020.

SPIS TREŚCI

WSTĘP

str. 3

ROZDZIAŁ I

Promocja zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym **str. 3**

ROZDZIAŁ II

Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego **str. 9**

ROZDZIAŁ III

Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi **str. 14**

ROZDZIAŁ IV

Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom **str. 18**

ROZDZIAŁ V

Źródła finansowania Strategii Ochrony Zdrowia Psychicznego w mieście Katowice na lata 2017-2020 **str. 24**

WSTĘP

Strategia Ochrony Zdrowia Psychicznego dla miasta Katowice na lata 2017-2020 została opracowana jako odrębny dokument na podstawie propozycji przedstawicieli różnych podmiotów i instytucji działających w obszarze zdrowia psychicznego na terenie Miasta. Działania wynikające z wyżej wymienionego programu tworzą system wszechstronnej pomocy dla wielu grup odbiorców, na różnych etapach zagrożenia problemami zaburzeń psychicznych i stanowią kontynuację działań realizowanych w poprzednich latach. Obejmują one dzieci i młodzież, osoby uzależnione i ich rodziny, osoby doświadczające przemocy domowej, osoby bezrobotne, które często są zagrożone alkoholizmem.

Zadania wynikające ze Strategii Ochrony Zdrowia Psychicznego dla miasta Katowice na lata 2017-2020 prowadzone są przez szereg podmiotów. Wśród realizatorów znajdują się zarówno jednostki budżetowe miasta, jak również organizacje pozarządowe i indywidualni wykonawcy. Taki system skutkuje wszechstronnością i skutecznością podejmowanych działań.

ROZDZIAŁ I

PROMOCJA ZDROWIA PSYCHICZNEGO I ZAPOBIEGANIA ZABURZENIOM PSYCHICZNYM.

Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach wynikającym z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej, zintegrowanej i dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form pomocy niezbędnych do życia w środowisku społecznym, rodzinnym i zawodowym. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje następujące działania służące poprawie jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi:

- poradnictwo specjalistyczne,
- poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin w zakresie zdrowia psychicznego dla mieszkańców miasta, zarówno dla chorych, jak i ich rodzin prowadzone jest przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych),
- specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne) świadczone przez konsultantów Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dot. osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne) świadczone przez wykonawców, z którymi zawarto stosowne umowy.

Zadania zrealizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w 2018 roku:

- 1. Upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego oraz promocja zdrowego stylu życia.**

Działania:

- a) poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin w zakresie zdrowia psychicznego dla mieszkańców miasta świadczone w ramach systemu pomocy osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom stanowiącego część Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,

Poradnictwo specjalistyczne w zakresie zdrowia psychicznego dla mieszkańców miasta Katowice, zarówno dla chorych, jak i ich rodzin prowadzone było przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych). Poradnictwo specjalistyczne obejmowało również problematykę uzależnień u osób z zaburzeniami psychicznymi. W roku 2018 udzielono konsultacji w zakresie zdrowia psychicznego dla **349** osób.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby

Lp.	Nazwa wskaźnika	2017	2018	Prognoza/potrzeby 2019
1.	Liczba udzielonych konsultacji w ramach pomocy osobom i rodzinom w zakresie zdrowia psychicznego (ilość osób)	388	349	349

Z poradnictwa specjalistycznego skorzystały osoby, które przeżywają trudności związane ze stanem zdrowia psychicznego swojego lub/i członka rodziny lub wykazywały potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Poradnictwo specjalistyczne świadczone jest dla wszystkich mieszkańców Katowic, bez względu na posiadany dochód.

- b) świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w środowisku skierowanych do osób, które ze względu na stan zdrowia fizycznego lub psychicznego nie są w stanie uczęszczać do Środowiskowego Domu Samopomocy, a nie wymagają leczenia szpitalnego.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były w środowisku zamieszkania osobom ze zdiagnozowanymi zaburzeniami (na podstawie zaświadczenia lekarskiego) tj. w szczególności:

- chorym psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiatryczne),
- upośledzonym umysłowo,

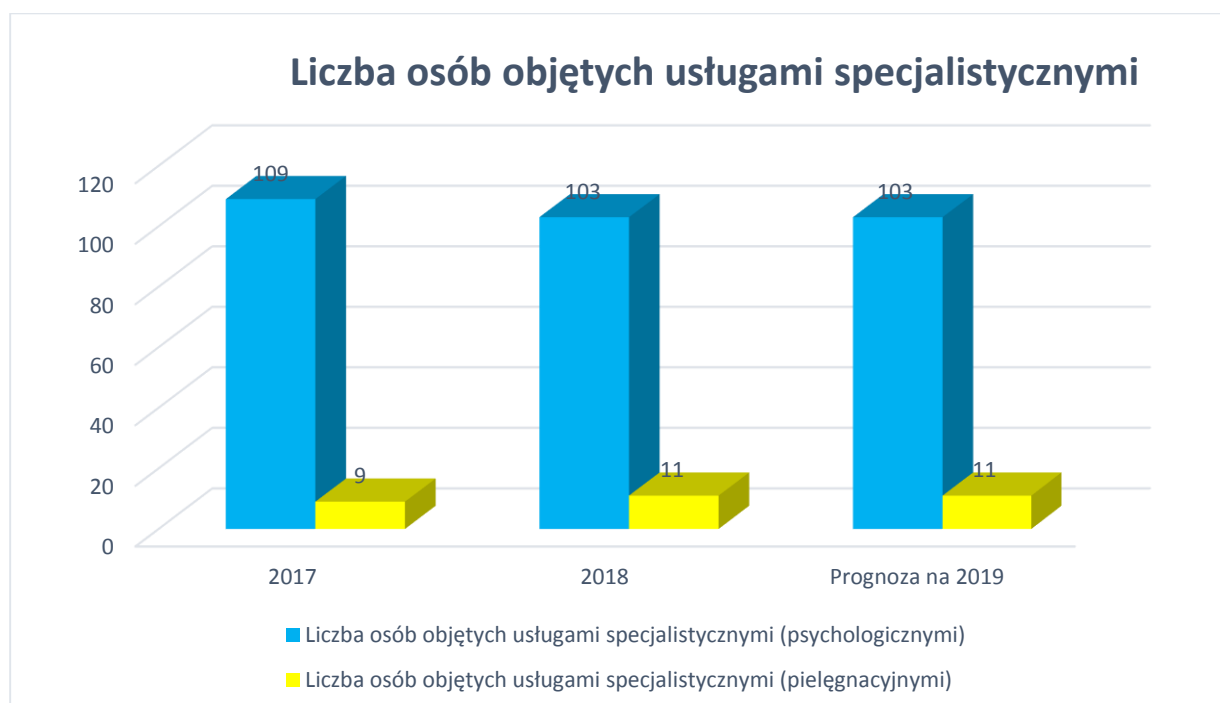
- wykazującym inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Taka forma usług, pozwala na odejście od instytucjonalnej pomocy osobom chorym psychicznie. Usługi w miejscu zamieszkania ułatwiają budowanie systemu wsparcia społecznego dla osób chorych, dają możliwość lepszego poznania ich warunków życiowych, sytuacji rodzinnej, a przez to skutecznego ich wspierania. Usługami specjalistycznymi objęto również dzieci z autyzmem. Usługi specjalistyczne (psychologiczne) świadczone były przez specjalistów Centrum Rehabilitacji Społecznej oraz przez wykonawców, z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy (usługi pielęgnacyjne).

W roku 2018 specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczyło Konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Im Samym „CONVIVERE”, 40-126 Katowice, ul. Okrzei 6/16.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby

Lp.	Nazwa wskaźnika	2017	2018	Prognoza/ potrzeby 2019
1.	Liczba osób objętych usługami specjalistycznymi (psychologicznymi)	109	103	103
2.	Liczba osób objętych usługami specjalistycznymi (pielęgnacyjnymi)	9	11	11

Celem specjalistycznych usług opiekuńczych jest poprawa jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez zapewnienie wysokiej jakości specjalistycznej pomocy osobom

samotnym z zaburzeniami psychicznymi, w przypadkach gdy są jej pozbawione oraz osobom, które wymagają takiej pomocy, a rodzina nie może jej zapewnić.

W wyjątkowych przypadkach usługi specjalistyczne świadczone były dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi. Pomoc w tej formie dostosowana jest do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi. Liczba osób objętych usługami specjalistycznymi utrzymuje się na podobnym poziomie.

Zadania zrealizowane przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta w Katowicach w 2018 roku:

2. Rozpowszechnienie materiałów informacyjno-edukacyjnych.

Działania:

- a) opracowanie materiałów informacyjno – edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia psychicznego i ich rozpowszechnienie wśród mieszkańców Katowic,

Przygotowano broszurę pt. „Informator o miejscach pomocy dla osób z problemami z zakresu zdrowia psychicznego” – jego treść została przygotowana we współpracy z MOPS w Katowicach. Broszura zawiera dane kontaktowe wszystkich placówek w Katowicach i niektórych w innych miastach, do których można udać się o pomoc w różnego typu problemach z zakresu zdrowia psychicznego. W odróżnieniu do lat ubiegłych, na wniosek mieszkańców w 2018 roku po raz pierwszy Informator został przygotowany w formie broszury, a nie ulotki, tak by jego treść była bardziej czytelna dla osób starszych. Informator został zamówiony w nakładzie 2000 sztuk. Wydatkowano na ten cel **2 066,40 zł**. Broszurki były rozprowadzane w budynkach Urzędu Miasta Katowice oraz jednostkach miejskich, a także wśród podmiotów leczniczych i organizacji pozarządowych współpracujących z miastem Katowice.

- b) działania z zakresu edukacji zdrowotnej skierowane na zapobieganie chorobom psychicznym w różnych grupach odbiorów.

Ośrodek Metis z siedzibą w Katowicach przy ul. Drozdów 17 i 21 realizował program pn. „**Zdrowie psychiczne w pigułce**” w klasach VIII katowickich szkół podstawowych. Wśród celów prowadzonych z młodzieżą zajęć należy wymienić:

- upowszechnienie wiedzy na temat zdrowia psychicznego,
- kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego,
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu,
- budowanie więzi klasowej jako znaczącego czynnika ochronnego wobec zachowań ryzykownych,
- autoanaliza reakcji fizjologicznych, emocjonalnych i poznawczych w sytuacjach stresujących,
- nabywanie konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem,
- zwiększanie świadomości na temat zagrożeń cywilizacyjnych.

Dzięki warsztatom młodzież przyswoiła wiedzę na temat czynników sprzyjających zdrowiu psychicznemu oraz konstruktywnych sposobów radzenia sobie z trudnymi emocjami. Kwota,

jaką przeznaczono na zadanie w 2018 roku wyniosła **9 000,00 zł**. Przeprowadzono 30 zajęć, w których udział wzięło **524 uczniów**.

3. Działalność Środowiskowych Domów Samopomocy oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej

Na terenie miasta Katowice funkcjonują obecnie 4 Środowiskowe Domy Samopomocy, które zapewniają łącznie 113 miejsc, prowadzonych przez:

Lp.	Nazwa i adres Środowiskowego Domu Samopomocy	Podmiot prowadzący	Prowadzone grupy	Liczba miejsc
1	Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Tysiąclecia 41 w Katowicach	Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Chorych Psychiczenie i Ich Rodzin „PRZYSTAŃ”	<ul style="list-style-type: none"> – grupa osób z przeważającymi objawami depresyjnymi, – grupa osób z przewagą objawów psychotycznych wytwórczych. 	34
2	Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Gliwicka 74a w Katowicach	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Im Samym „CONVIVERE”	<ul style="list-style-type: none"> – dla osób z upośledzeniem umysłowym – prowadzone są trzy grupy osób - podział grup wynika ze stopnia upośledzenia oraz stopnia socjalizacji, możliwości psychicznych i fizycznych 	25
3	Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Oswobodzenia 92 w Katowicach	Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam”	<ul style="list-style-type: none"> – grupa osób chorujących na schizofrenię lub inne zaburzenia schizofrenopodobne oraz afektywne, – grupa osób z obniżoną sprawnością intelektualną ze współistniejącymi zaburzeniami o charakterze psychopatycznym. 	34
4.	Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Brata Alberta 4	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek św. Jacka	<ul style="list-style-type: none"> – dla osób z upośledzeniem umysłowym – prowadzone są cztery grupy osób – podział grup wynika ze stopnia upośledzenia oraz stopnia socjalizacji, możliwości psychicznych i fizycznych 	20

ŚDŚ są placówkami pobytu dziennego przeznaczone dla osób, które z powodu swojej niepełnosprawności mają poważne problemy w życiu codziennym. ŚDŚ działały 5 dni w tygodniu po 8 godzin dziennie, w tym: przez 6 godzin dziennie były prowadzone zajęcia z uczestnikami.

Zgodnie z rozporządzeniem Środowiskowe Domy Samopomocy prowadziły w swoich placówkach m.in.:

- trening funkcjonowania w życiu codziennym,
- trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów,

- trening umiejętności spędzania czasu wolnego, który ma na celu podtrzymanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do jak najbardziej samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Warsztaty Terapii Zajęciowej stanowią wyodrębnione organizacyjnie i finansowo placówki stwarzające osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku.

Na terenie miasta Katowice działa obecnie 7 Warsztatów Terapii Zajęciowej, które zapewniają łącznie 225 miejsc, prowadzonych przez:

- Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam”, ul. Oswobodzenia 92
- Fundację Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej, im. ST. Kostki - ul. Ociepki 8a
- Stowarzyszenie Na Rzecz Niepełnosprawnych SPES, ul. Panewnicka 463
- Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach – Giszowcu, ul. Wojciecha 23
- Stowarzysze Wspierania Działań Twórczych UNIKAT, ul. Kotlarza 10b
- Śląskie Stowarzyszenie Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Akcent”, ul. Rataja 14.
- Śląskie Centrum Edukacji i Rehabilitacji „Arteria”, ul. Francuska 29.

Są one placówkami pobytu dziennego. Czas trwania zajęć w Warsztacie wynosi nie więcej niż 7 godzin dziennie i 35 godzin tygodniowo. Zajęcia prowadzone są zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii, przygotowanym dla każdego uczestnika przez Radę Programową Warsztatu.

Lp.	NAZWA WARSZTATU	Liczba miejsc w WTZ
1	WTZ „PROMYK” – Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej, im. St. Kostki	40
2	WTZ „Ad Vitam Dignam”	35
3	WTZ SPES	35
4	WTZ Polskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z U.U.	30
5	WTZ Stowarzyszenia Wspomagania Rozwoju i Twórczości Osób Niepełnosprawnych UNIKAT	35
6	WTZ Śląskie Stowarzyszenie Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych „Akcent”	30
7	WTZ Śląskie Centrum Edukacji i Rehabilitacji „Arteria”,	20

Realizatorzy: Wydział Polityki Społecznej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

ROZDZIAŁ II UPOWSZECHNIENIE ZRÓŻNICOWANYCH FORM POMOCY I OPARCIA SPOŁECZNEGO.

Zadania:

1. Aktualizacja poszerzenie, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej.

Działania:

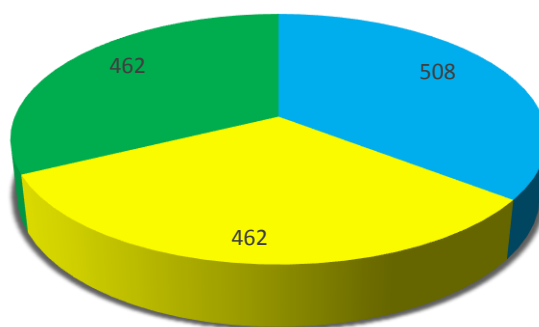
- a) wspieranie osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin w środowisku zamieszkania poprzez:
  - pracę socjalną,
  - poradnictwo specjalistyczne,
  - specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgniacyjne),
  - specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne).

Praca socjalna nakierowana jest na rozeznanie problemów dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi, motywowanie do poddania się badaniom diagnostycznym w Poradni Zdrowia Psychicznego, a w razie potrzeby leczenia, wspieranie osoby i rodziny oraz pomoc we wzmacnianiu lub odzyskaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie i tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. Prowadzona jest przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej we współpracy z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby

Lp.	Nazwa wskaźnika	2017	2018	Prognoza/potrzeby 2019
1.	Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin objętych wsparciem	508	462	462

Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin objętych wsparciem

■ 2017 ■ 2018 ■ Prognoza na 2019

Pracą socjalną objęta jest każda osoba korzystająca ze wsparcia Centrum Rehabilitacji Społecznej. Podejmowanie pracy socjalnej przyczynia się do wzmocnienia lub odzyskiwania zdolności osób z zaburzeniami psychicznymi do funkcjonowania w rodzinie i społeczeństwie oraz tworzenia warunków sprzyjających prawidłowemu pełnieniu ról społecznych. Z uwagi na wieloletni proces pomagania i prowadzenia działań wspierających liczba osób objętych wsparciem ma tendencję spadkową.

Poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin w zakresie zdrowia psychicznego dla mieszkańców miasta, zarówno dla chorych, jak i ich rodzin prowadzone jest przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych). Poradnictwo specjalistyczne obejmuje również problematykę uzależnień u osób z zaburzeniami psychicznymi.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby

Lp.	Nazwa wskaźnika	2017	2018	Prognoza/ potrzeby 2019
1.	Liczba udzielonych konsultacji w ramach pomocy osobom i rodzinom w zakresie zdrowia psychicznego (ilość osób)	388	349	349

Z poradnictwa specjalistycznego skorzystały osoby będące zarówno klientami MOPS jak i mieszkańcami Katowic nie objętymi wsparciem instytucjonalnym. Liczba udzielonych konsultacji, w stosunku do roku 2017, ma niewielką tendencję spadkową.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne) świadczone były przez Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego (jednostkę organizacyjną Ośrodka). W ramach usług specjalistycznych w roku 2018 udzielono wsparcia **103** osobom, w tym pomocą tą objęto również niepełnosprawne dzieci, w szczególności dzieci z autyzmem i pokrewnymi zaburzeniami rozwoju.

Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych (pielęgnacyjnych) polega w głównej mierze na uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia osób z zaburzeniami psychicznymi, wymaga odpowiedniego (specjalistycznego) przygotowania opiekunek do świadczenia tego typu usług. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane są przez wykonawców, z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy. W 2018 roku realizatorem usług było konsorcjum: Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. oraz Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Im Samym „CONVIVERE” 40-126 Katowice, ul. Okrzei 6/16.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby

Lp.	Nazwa wskaźnika	2017	2018	Prognoza /potrzeby 2019
1.	Liczba osób objętych usługami specjalistycznymi (psychologicznymi)	109	103	103
2.	Liczba osób objętych usługami specjalistycznymi (pielęgnacyjnymi)	9	11	11

Pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi kształtowała się na poziomie roku ubiegłego.

- b) wspieranie finansowe samopomocowych projektów służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez prowadzenie grupy wsparcia, prowadzenie pracowni rozwoju twórczego,

Klienci Centrum Rehabilitacji Społecznej mieli możliwość udziału w zajęciach pracowni terapii zajęciowej „Twórcy sztuki” realizowanej w ramach projektu autorskiego terapeutki zajęciowej. W zajęciach pracowni terapii zajęciowej „Twórcy sztuki” uczestniczyło 10 osób. Celem głównym Pracowni było stworzenie warunków do autokreacji i samorealizacji osób zaburzonych psychicznie. Zajęcia pracowni pełniły jednocześnie funkcję grupy samopomocowej, której celem było zwiększenie umiejętności i kompetencji społecznych uczestników oraz udzielanie indywidualnego wsparcia w bieżących problemach i sytuacjach życiowych.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby

Lp.	Nazwa wskaźnika	2017	2018	Prognoza/potrzeby 2019
1.	Liczba osób korzystających z projektów samopomocowych	11	10	10

Praca z klientem w ramach pracowni terapii zajęciowej ukierunkowana była m.in. na rozwój zainteresowań, możliwości i umiejętności artystycznych, pozytywne i twórcze odreagowanie, a także na kształtowanie umiejętności współpracy i działania w grupie. Liczba osób korzystających z tej formy pomocy utrzymuje się na podobnym poziomie.

- c) zapewnienie ciągłości wsparcia finansowego projektom pozarządowym realizującym takie formy oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które wymagają działania ciągłego poprzez organizację i finansowanie specjalistycznych usług opiekuńczych, finansowanie usług świadczonych przez Środowiskowe Domy Samopomocy.

Środowiskowe Domy Samopomocy przeznaczone są do prowadzenia rehabilitacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi oraz upośledzonych umysłowo. Celem rehabilitacji jest podtrzymanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Cel ten jest osiąganym m.in. poprzez psychoterapię, terapię zajęciową, działania w zakresie przygotowania do pracy osób z zaburzeniami psychicznymi, jak i pomocy w uzyskaniu zatrudnienia. W okresie sprawozdawczym klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej korzystali z usług proponowanych przez Środowiskowe Domy Samopomocy prowadzone przez wykonawców, którzy otrzymują dotację celową na podstawie umowy zawartej z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

- d) zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi poprzez świadczenie usług specjalistycznych; interwencja kryzysowa, poradnictwo specjalistyczne, prowadzenie szkoleń dla pracowników socjalnych, tworzenie i realizacja programów pracy socjalnej i terapeutycznej z osobami z zaburzeniami psychicznymi, szkolenie praktykantów.

Klienci CRS od wielu lat korzystają z różnych form pomocy, w tym z usług specjalistycznych świadczonych w środowisku zamieszkania, konsultacji, jak i programów realizowanych przez jednostkę zarówno w ramach środków własnych.

- e) współpraca z organizacjami pozarządowymi w podejmowaniu działań zmierzających do eliminowania ograniczeń związanych z funkcjonowaniem społecznym osoby zaburzonej psychicznie oraz jej społecznemu wykluczeniu.

W trakcie prowadzenia działań wspierających osoby z zaburzeniami psychicznymi podjęto współpracę z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta Katowice tj.:

- Śląskim Stowarzyszeniem „AD VITAM DIGNAM”,
- Stowarzyszeniem Działającym na Rzecz Osób Chorych Psychicznie i Ich Rodzin "PRZYSTAŃ",

Wskaźniki i prognoza/potrzeby

Lp.	Nazwa wskaźnika	2017	2018	Prognoza/potrzeby 2019
1.	liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto współpracę w zakresie eliminowania ograniczeń związanych z funkcjonowaniem społecznym osoby zaburzonej psychicznie oraz jej społecznemu wykluczeniu,	3	2	2

Środowiskowy system oparcia społecznego stanowi zorganizowaną działalność osób i instytucji, które są zobowiązane do udzielania pomocy osobom cierpiącym na zaburzenia psychiczne. Pomoc ta obejmuje zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych oraz rozwijanie potencjalnych umiejętności bez niepotrzebnego izolowania klienta od środowiska. Dlatego też istotnym jest współpraca instytucji i organizacji pozarządowych działających na terenie miasta Katowice, wykorzystujących i uzupełniających swój potencjał do wspierania osób zaburzonych psychicznie.

2. Podniesienie świadomości społecznej w rozumieniu problemów osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi.

Działania :

- a) włączenie społeczności lokalnej, instytucji i organizacji do programu pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom realizowanego w ramach Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- b) udostępnianie informacji o miejscach i formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin (ulotki, strona internetowa MOPS),
- c) szkolenia dla pracowników socjalnych.

Informacje dot. systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin znajdują się na stronie internetowej MOPS w zakładkach „Pomoc dla osób zaburzonych psychicznie”, „Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy” oraz „Pomoc dla osób i rodzin z problemem alkoholowym”. Rozpowszechnione zostały również informatory o miejscach pomocy dla osób z problemami w zakresie zdrowia psychicznego wydane przez Miasto

Katowice, a także ulotki informujące o formach pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin wydane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. W roku ubiegłym Centrum Rehabilitacji Społecznej było również współorganizatorem „Śląskich Dni Solidarności z osobami chorującymi psychicznie”, których inauguracja odbyła się w Teatrze Śląskim w dniu 07.09.2018 r. Podczas „Dni Solidarności” zainteresowani mieli możliwość szczegółowego zapoznania się z ofertą wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi w regionie, otrzymali również materiały informacyjne.

Wskaźniki i prognoza/potrzeby

Lp.	Nazwa wskaźnika	2017	2018	Prognoza/potrzeby 2019
1.	Liczba przeszkolonych pracowników MOPS w zakresie rozwiązywania problemów osób dotkniętych zaburzeniami psychicznymi	74	46	46

Ocena poszczególnych elementów strategii wskazuje na to, iż działania służące poprawie jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej stanowią skuteczny instrument wspierania osób przewlekle chorujących psychicznie i ich rodzin. Celem pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi jest nie tylko zmniejszenie lub eliminacja objawów choroby, ale także usprawnienie ich funkcjonowania w życiu codziennym i relacjach społecznych oraz przywrócenie lub podtrzymanie pełnionych ról społecznych. Ważnym elementem wsparcia osób chorych psychicznie są specjalistyczne usługi opiekuńcze, tworzenie sieci z innymi organizacjami środowiskowymi, a także poradnictwo specjalistyczne. Szkolenia pracowników MOPS w zakresie pracy socjalnej na rzecz osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym sprawiają, że działania w zakresie oparcia społecznego i rehabilitacji społecznej na rzecz klienta stają się bardziej efektywne.

W nawiązaniu do powyższego podsumowania rekomenduje się realizację w 2019 roku zadań wynikających ze „Strategii Ochrony Zdrowia Psychicznego w mieście Katowice na lata 2017-2020”. Zalety usług na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi i ich możliwości warte są jak najszerszego rozpropagowania w środowiskach zaangażowanych w leczenie, wsparcie

i rehabilitację osób chorych psychicznie podczas prowadzenia przez pracowników Centrum Rehabilitacji Społecznej bieżących działań wspierających.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

ROZDZIAŁ III

AKTYWIZACJA ZAWODOWA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI.

Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach w ramach „Strategii Ochrony Zdrowia Psychicznego w mieście Katowice na lata 2017-2020” realizował w 2018 roku zadania w zakresie aktywizacji zawodowej osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez zastosowanie usług i instrumentów rynku pracy wspierających tę grupę osób w wejściu lub powrocie na rynek pracy.

W okresie sprawozdawczym zadania ukierunkowane były na zwiększenie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizację poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi oraz prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.

Zadania:

- 1. Zwiększanie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.**

Powyższe zadanie realizowane było poprzez następujące działania:

a) Poradnictwo zawodowe, w tym:

- świadczenie indywidualnych porad zawodowych z doradcą zawodowym, podczas których możliwe było uzyskanie pomocy w dokonaniu bilansu indywidualnych możliwości i kompetencji zawodowych oraz osobowościowych, a także ustalenie poziomu motywacji do podjęcia pracy,
- udzielanie informacji zawodowych w celu zapoznania uczestnika Programu z aktualną sytuacją na lokalnym rynku,
- przedstawienie oferty edukacyjnej na lokalnym rynku,
- ustalenie zasadności skierowania na szkolenie zawodowe,

b) Pomoc w zakresie poszukiwaniu pracy, w tym:

- przygotowanie osób niepełnosprawnych do prawidłowego sporządzania dokumentów aplikacyjnych oraz udziału w rozmowach kwalifikacyjnych z potencjalnymi pracodawcami,
- umożliwienie poznania technik aktywnego poszukiwania pracy,
- ukierunkowanie do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu zatrudnienia.

c) Pośrednictwo pracy, w tym:

- udzielanie osobom niepełnosprawnym pomocy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia, a pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych; informacje uzyskane w ramach usług poradnictwa

zawodowego i pomocy w zakresie aktywnego poszukiwania pracy dotyczące indywidualnych kompetencji zawodowych oraz oczekiwań względem przyszłej pracy umożliwiły doradcom klienta dopasowanie ofert pracy do możliwości osoby niepełnosprawnej, w tym z zaburzeniami psychicznymi,

- upowszechnianie ofert pracy dostępnych w Powiatowym Urzędzie Pracy.

Ogólna liczba zarejestrowanych osób	278
Liczba osób z orzeczoną jednostką chorobową „choroby psychiczne”, w tym:	50
- liczba bezrobotnych	43
- poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu, które objęto pomocą w zakresie aktywizacji zawodowej.	7

W grupie 50 osób, 19 osób posiadało lekki stopień niepełnosprawności, 29 osób – umiarkowany, natomiast -2 osoby – znaczny.

Liczba osób z orzeczoną jednostką chorobową „choroby psychiczne”, ze względu na stopień niepełnosprawności:	50
- lekki stopień niepełnosprawności	19
- umiarkowany stopień niepełnosprawności	29
- znaczny stopień niepełnosprawności	2

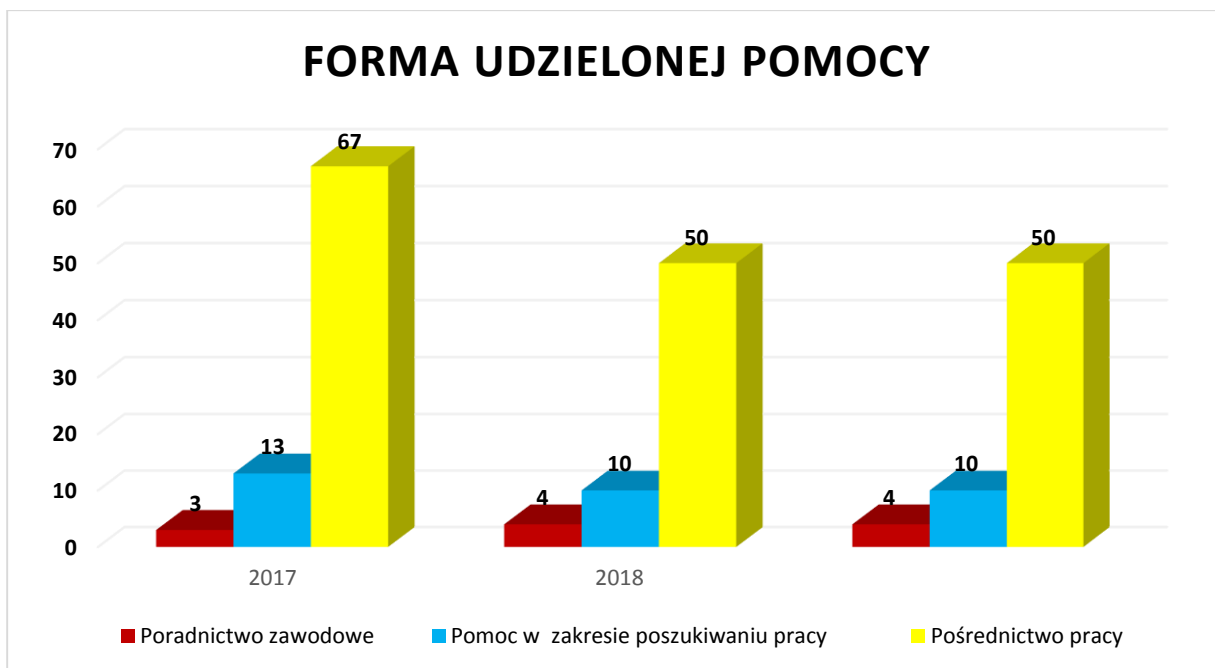
Grupę 50 osób objęto kompleksową pomocą w ramach realizacji zadań w zakresie aktywizacji zawodowej w ramach „Strategii Ochrony Zdrowia Psychicznego w mieście Katowice na lata 2017-2020”. W 2018 roku z ogólnej liczby 50 uczestników programu, 4 osób wymagały indywidualnego wsparcia doradczego w ramach poradnictwa zawodowego, 10 osobom udzielono pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy. Wszystkim osobom objętym pomocą w zakresie aktywizacji zawodowej zostały przedstawione propozycje pracy zgodnie z kwalifikacjami lub doświadczeniem zawodowym oraz kryteriami kwalifikacyjnych podanymi w ofercie przez pracodawców.

Dla 43 osób /przy ich współudziale/ zostały sporządzone indywidualne plany działania określające działania możliwe do podjęcia przez urząd pracy oraz działania do samodzielnej realizacji przez osobę zainteresowaną w celu doprowadzenia jej do zatrudnienia w oparciu o ustalony profil pomocy. Dla 43 osób bezrobotnych ustalono profil pomocy, z tego 27 osób pozostawało w III profilu pomocy, 15 osób – w II profilu i 1 osoba – w I profilu.

W wyniku podjętych działań pomocowych skierowanych do 50 osób, zaktywizowano 14 osób (28,0 % ogółu uczestników programu podjęło pracę).

Forma udzielonej pomocy	Liczba osób 2017	Liczba osób 2018	Prognoza/potrzeby 2019
Poradnictwo zawodowe	3	4	4
Pomoc w zakresie poszukiwaniu pracy	13	10	10
Pośrednictwo pracy	67	50	50

2. Prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi.

Powyższe zadanie realizowane było w 2018 roku poprzez następujące działania:

- a) wyselekcjonowanie z bazy pracodawców pozostającej w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy podmiotów zainteresowanych ewentualnym zatrudnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi,
- b) pozyskanie do współpracy nowych partnerów zainteresowanych ewentualnym zatrudnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi,
- c) organizacja spotkań informacyjno-szkoleniowych z potencjalnymi pracodawcami na temat możliwości zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi.

W ramach zadania 2 podjęto następujące działania na rzecz zwiększania dostępności rehabilitacji zawodowej wśród osób z zaburzeniami psychicznymi:

- organizowano cykliczne spotkania w siedzibie urzędu pracy z pracodawcami z chronionego, jak i otwartego rynku pracy, podczas których osoby niepełnosprawne, w tym z problemami w zakresie zaburzeń psychicznych miały możliwość zaprezentowania swojej kandydatury oraz zapoznania się z charakterem oraz specyfiką pracy na różnych stanowiskach odpowiadających ich indywidualnym preferencjom i kompetencjom zawodowym
- przygotowano Targi Pracy, które odbyły się w październiku 2018r. i skierowane były do wszystkich osób zainteresowanych uzyskaniem zatrudnienia, w tym uczestników opisywanej grupy, podczas których zostały przedstawione oferty pracy przez pracodawców z terenu Katowic zaproszonych do udziału w Targach oraz przedstawicieli urzędów pracy z województwa śląskiego, natomiast ośrodki szkoleniowe udostępniły oferty kształcenia w formach pozaszkolnych.

W 2018 roku w ramach akcji informacyjnej promującej wśród pracodawców ideę zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi:

- nie pozyskano do współpracy nowych pracodawców (brak zainteresowania ze strony pracodawców oferowaniem wolnych miejsc pracy dla tej grupy osób)
- utrzymywano kontakt z 9 pracodawcami pozostającymi w bazie urzędu, zainteresowanych ewentualnym zatrudnieniem osób niepełnosprawnych cierpiących na zaburzenia psychiczne,
- zorganizowano w listopadzie 2018r. dla pracodawców z otwartego i chronionego rynku pracy spotkanie w celu zaprezentowania form aktywizacji zawodowej osób zarejestrowanych w urzędzie pracy zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Do udziału w spotkaniu zaproszono 12 pracodawców, a uczestniczyło w nim 3 pracodawców.

Wskaźniki monitorowania powyższych zadań:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2017	2018	Prognoza/ potrzeby 2019
1.	Liczba osób zarejestrowanych w powiatowym urzędzie pracy, które zostały objęte pomocą w zakresie aktywizacji zawodowej,	Spośród ogólnej liczby 351 zarejestrowanych niepełnosprawnych, 67 osób stanowiły osoby z orzeczoną jednostką chorobową „ choroby psychiczne” (w tym 59 bezrobotnych i 8 osób poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu)	Spośród ogólnej liczby 278 zarejestrowanych niepełnosprawnych, 50 osób stanowiły osoby z orzeczoną jednostką chorobową „ choroby psychiczne” (w tym 43 bezrobotnych i 7 osób poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu)	40-50
2	Liczba nawiązanych kontaktów z pracodawcami oferującymi wolne miejsca pracy dla osób mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego,	Z 16 pracodawcami nawiązano kontakt, z tego: - 3 nowych pracodawców pozyskano do współpracy - z 13 pracodawcami (pozostającymi w bazie urzędu) zainteresowanymi ewentualnym zatrudnieniem osób niepełnosprawnych cierpiących na zaburzenia psychiczne-utrzymywano kontakt.	Z 9 pracodawcami (pozostającymi w bazie urzędu) zainteresowanymi ewentualnym zatrudnieniem osób niepełnosprawnych cierpiących na zaburzenia psychiczne nawiązano i utrzymywano kontakt . W okresie sprawozdawczym nie pozyskano do współpracy nowych pracodawców , z uwagi na brak zainteresowania z ich strony zatrudnieniem osób z opisywanej grupy.	1
3	Liczba zorganizowanych spotkań informacyjno-szkoleniowych promujących wśród pracodawców z lokalnego rynku pracy ideę zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi	1	1	1

Realizacja w okresie sprawozdawczym zadań ujętych w „Strategii Ochrony Zdrowia Psychicznego w mieście Katowice na lata 2017-2020„ w 2018r była bezkosztowa (źródło finansowania: w ramach bieżącej działalności PUP- Katowice).

Realizator: Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach.

ROZDZIAŁ IV UDZIELANIE WSPARCIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEGO UCZNIOM, RODZICOM I NAUCZYCIELOM.
--

Zadania:

- 1. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne poprzez udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzinom pomocy psychologiczno-pedagogicznej.**

Działania:

- a) działalność poradni psychologiczno-pedagogicznych na terenie miasta Katowice w 2018 roku:**

Na terenie miasta Katowice funkcjonują publiczne poradnie:

Lp.	Poradnia/Placówka	Adres	Telefon	Dzielnica
1	Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna nr 1	ul. Rataja 14 40-837 Katowice	(32) 254-23-12	oś. Witosa
2	Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna nr 2	ul. Łętowskiego 6a 40-648 Katowice	(32) 252-79-59	Ligota
3	Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna nr 3	ul. Szopienicka 58 40-423 Katowice	(32) 255-70-51	Janów
4	Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna nr 5	ul. Okrzei 4 40-126 Katowice	(32) 203-54-46	Koszutka
5	Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna	ul. Sokolska 26 40-086 Katowice	(32) 259-95-83 (32) 259-95-86	Śródmieście
6	Specjalistyczna Poradnia Rodzinna	ul. Okrzei 4 40-126 Katowice	(32) 258-35-12	Koszutka

Do zadań poradni, zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 roku w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych należy:

- diagnozowanie dzieci i młodzieży,
- udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

- realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych,
- organizowanie i prowadzenie wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne przeprowadzają pełną diagnozę dzieci i młodzieży, w zakres której wchodzi:

badania psychologiczne i pedagogiczne:

- gotowości szkolnej,
- możliwości i umiejętności,
- zaburzeń rozwojowych,
- przyczyn niepowodzeń szkolnych,
- specyficznych trudności w uczeniu się (dysleksja, dyskalkulia),
- zachowań dysfunkcyjnych, trudności wychowawczych,
- predyspozycji, zdolności i zainteresowań (wybór kierunku kształcenia i zawodu).

badania logopedyczne – zaburzenia mowy:

- obserwacje na terenie placówek,
- diagnozowanie na potrzeby zespołów orzekających,
- wydawanie opinii i orzeczeń.

Ponadto poradnie obejmują również opieką dzieci w wieku do lat 3 przebywające w żłobkach poprzez:

- obserwację psychologiczną i pedagogiczną dzieci podczas zajęć w grupach – w ramach profilaktyki zaburzeń rozwojowych,
- wsparcie w rozpoznawaniu potrzeb rozwojowych dzieci, konsultacje dla opiekunów w żłobku,
- konsultacje dla rodziców,
- opiniowanie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju,
- orzekanie o potrzebie kształcenia specjalnego.

b) działalność Specjalistycznej Poradni Rodzinnej na terenie miasta Katowice

Placówką, która w szczególności uczestniczy w rozwiązywaniu problemów związanych z funkcjonowaniem społecznym jest Specjalistyczna Poradnia Rodzinna.

Do jej zadań należy m.in.:

- zapobieganie zachowaniom dysfunkcyjnym dzieci i młodzieży,
- przeciwdziałanie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży,
- zapobieganie przemocy w rodzinie, wyrównywanie szans życiowych u dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych,
- wspomaganie wychowawczej i edukacyjnej funkcji rodziny,
- udzielanie pomocy rodzinie w dostosowaniu metod wychowawczych i edukacyjnych do możliwości i indywidualnych potrzeb psychofizycznych dziecka,
- terapia rodzin,
- terapia indywidualna zaburzeń emocjonalnych,
- zaburzeń zachowania,
- zaburzeń odżywiania dzieci i młodzieży,

- terapia indywidualna dla opiekunów i wychowawców oraz osób zaangażowanych na rzecz dziecka i rodziny,
- terapia ofiar i sprawców przemocy w rodzinie.

Poradnia realizuje zadania przez:

- działalność profilaktyczną,
- działalność terapeutyczną,
- poradnictwo,
- konsultacje,
- prowadzenie mediacji,
- interwencję kryzysową,
- diagnozowanie,
- opiniowanie,
- prowadzenie grup wsparcia
- działalność informacyjno – szkoleniową.

Najczęściej zgłaszane w Specjalistycznej Poradni Rodzinnej problemy obejmują:

- przemoc w rodzinie – często przyczyną zgłoszenia do poradni jest złe zachowanie dziecka,
- przemoc płynąca z sytuacji rozwodowych – konflikty rodziców, które skutkują jako konflikt lojalności dzieci wobec rodziców, odrzucenie przez rodziców, osłabienie więzi rodzinnych, wyalienowanie się dziecka,
- agresja dzieci i przemoc wobec rówieśników w szkole,
- przemoc jednego rodzica wobec drugiego zarówno psychiczna, jak i fizyczna- najczęściej ofiarami są kobiety,
- przemoc seksualna rodziców lub innych członków rodziny wobec dzieci,
- przemoc wynikająca z zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci, której skutkiem jest autoagresja/zaburzenia jedzenia, okaleczanie się, próby samobójcze/zaburzenia emocjonalne, zaburzeniami zachowania,
- agresja i przemoc nauczycieli, wychowawców i opiekunów wobec dzieci.

Z inicjatywy Specjalistycznej Poradni Rodzinnej na terenie Poradni odbywają się comiesięczne superwizje dla pedagogów i psychologów z katowickich szkół podstawowych i gimnazjów. Celem tych spotkań jest wymiana doświadczeń oraz wielospecjalistyczna i fachowa pomoc uczniom.

2. Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w przedszkolach, szkołach i placówkach.

Działania:

a) zadania Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Katowicach

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne realizują zadania profilaktyczne oraz wspierające wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkoli, szkół i placówek, w ramach której prowadzą:

- konsultacje indywidualne dla rodziców; warsztaty, prelekcje, spotkania informacyjno-szkoleniowe dla rodziców - na terenie placówek,

- stałą współpracę z psychologami, pedagogami i logopedami przedszkolnym oraz szkolnymi,
- poradnictwo dla nauczycieli na terenie placówek i na terenie poradni,
- pomoc w rozwiązywaniu doraźnych problemów, podejmowanie działań interwencyjnych na zapotrzebowanie placówek,
- udział w radach pedagogicznych placówek - prelekcje i warsztaty dla rad pedagogicznych,
- zajęcia dla grup przedszkolnych i klas: zajęcia integracyjne, zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień i promocji zdrowego trybu życia, zajęcia o charakterze psychoedukacyjnym, zajęcia przygotowujące uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.

b) kształcenie specjalne

W jednostkach oświatowych na terenie miasta Katowice prowadzone jest kształcenie specjalne. Kształceniem specjalnym obejmuje się dzieci i młodzież niepełnosprawne, niedostosowane społecznie i zagrożone niedostosowaniem społecznym, wymagające stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy. Kształcenie to może być prowadzone w formie nauki odpowiednio w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, przedszkolach i szkołach lub oddziałach integracyjnych, przedszkolach i szkołach lub oddziałach specjalnych, innych formach wychowania przedszkolnego i ośrodkach. Uczniowi objętemu kształceniem specjalnym dostosowuje się odpowiednio program wychowania przedszkolnego i program nauczania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia, na podstawie opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka lub orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania, a także o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych.

3. Program zapobiegania przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym.

Działania:

a) realizacja programów profilaktycznych

Na terenie miasta Katowice szkoły i placówki oświatowe realizują programy profilaktyczne o charakterze prewencyjnym w odniesieniu do przemocy w rodzinie, a także szkolne programy profilaktyczne, których celem jest m.in. zapobieganie zachowaniom negatywnym i kształtowanie właściwych postaw. Treści zawarte w w/w programach realizowane są na terenie szkół podczas lekcji wychowawczych i zajęć pozalekcyjnych oraz w czasie szkolnych wyjść i wycieczek.

b) realizacja programów prewencyjnych

Ponadto poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w ramach zadań statutowych realizują programy o charakterze prewencyjnym, w których biorą udział uczniowie katowickich szkół m.in. Program Komendy Głównej Policji „Profilaktyka a Ty”, „Święto Profilaktyki”, „Chrońmy dzieci przed krzywdzeniem”, „Akademia Bezpiecznego Internetu” oraz programy dla przedszkolaków np. „Bezpieczny maluch” i program Straży Miejskiej w Katowicach „Z bajką bezpieczniej”.

c) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

W mieście Katowice funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład Zespołu powołani są m. in. przedstawiciele jednostek oświatowych. Przedstawiciele jednostek organizacyjnych Oświaty, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie zobowiązani są do realizacji procedury „Niebieska Karta”. Zostaje powołana tzw. grupa robocza celem zaplanowania pomocy rodzinie, a następnie realizowany jest szereg czynności mających na celu zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie.

4. Program informacyjno-edukacyjny sprzyjający postawom zrozumienia i akceptacji oraz przeciwdziałania dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.

Działania:

a) wspomaganie działalności jednostek oświatowych

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne organizują i prowadzą wspomaganie dla przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, w tym:

- wspomaganie placówek w tworzeniu rocznych planów rozwoju,
- współpraca z dyrektorami, pedagogami i psychologami szkolnym i oraz przedszkolnymi w zakresie określania potrzeb placówki,
- wsparcie merytoryczne w planowaniu i realizacji zadań z zakresu orientacji i doradztwa edukacyjno-zawodowego na różnych etapach kształcenia,
- badania przesiewowe uczniów (gotowość szkolna, ryzyko dysleksji, wady wymowy),
- badania zainteresowań i uzdolnień uczniów - preorientacja zawodowa,
- udział w ewaluacjach zewnętrznych placówek (na zaproszenie placówek),
- współpraca z innymi instytucjami udzielającymi pomocy dziecku i rodzinie

b) tablice ogłoszeń

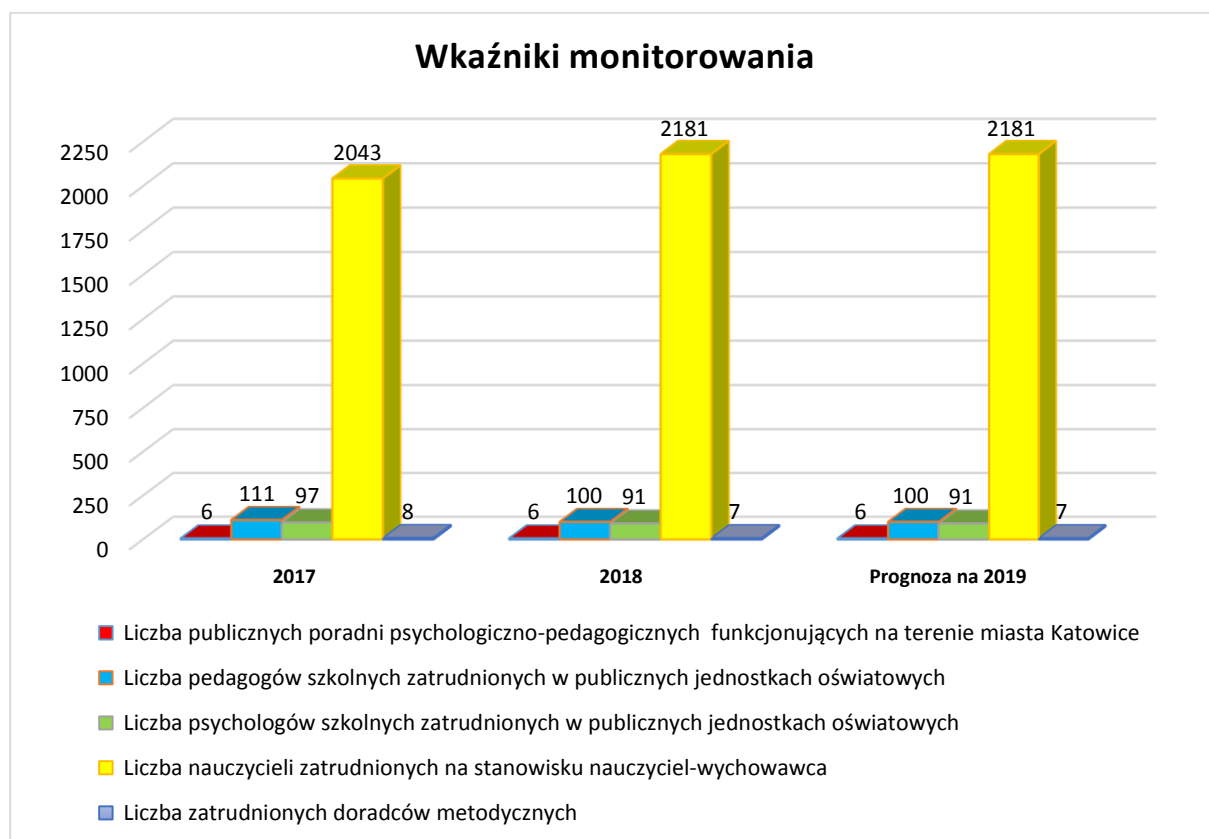
Ponadto, na tablicach ogłoszeń, zawieszanych zwyczajowo w korytarzach szkół, eksponowane są ulotki informacyjne dotyczące oferty Poradni, a także Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Katowicach. Na tablicach tych obok numeru telefonu straży pożarnej i pogotowia ratunkowego zamieszcza się również numer telefonu zaufania.

c) szkolenia i spotkania

Szkoły i placówki oświatowe organizują szkolenia informacyjne i spotkania, w tym indywidualne dla rodziców/prawnych opiekunów dzieci i młodzieży. W ramach doskonalenia zawodowego nauczycieli organizowane są szkolenia dla kadry pedagogicznej i dyrektorów jednostek oświatowych, zaś tematyka tych szkoleń uzależniona jest od potrzeb konkretnej jednostki organizacyjnej. Wśród tych szkoleń znajdują się również takie, które poruszają tematykę przemocy w rodzinie i szkole oraz dotyczą rozwiązywania konfliktów, efektywnej komunikacji itp. Nauczycielom i wychowawcom zatrudnionym w szkołach i placówkach pomocą w rozwiązywaniu problemów służą pedagodzy, psychologowie i poradnie psychologiczno-pedagogiczne, a także doradcy metodyczni. W realizacji tego zadania szkoły i placówki oświatowe otrzymują wsparcie od instytucji zewnętrznych, w tym Regionalnego Ośrodka Metodyczny-Edukacyjnego METiS w Katowicach oraz organizacji pozarządowych.

Wskaźniki monitorowania:

Lp.	Nazwa wskaźnika	2017	2018	Prognoza na 2019
1.	Liczba publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych funkcjonujących na terenie miasta Katowice	6	6	6
2	Liczba pedagogów szkolnych zatrudnionych w publicznych jednostkach oświatowych	111	100	100
3	Liczba psychologów szkolnych zatrudnionych w publicznych jednostkach oświatowych	97	91	91
4	Liczba nauczycieli zatrudnionych na stanowisku nauczyciel-wychowawca	2043	2181	2181
5	Liczba zatrudnionych doradców metodycznych	8	7	7

Realizatorzy: Wydział Edukacji i Sportu we współpracy z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, miejskimi przedszkolami i szkołami.

ROZDZIAŁ V
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA MIASTA
KATOWICE NA LATA 2017-2020.

Finansowanie niniejszej Strategii przedstawia się następująco:

Jednostka	Zadanie	kwota w 2017 roku	kwota w 2018 roku	Plan/ prognoza na 2019 rok
Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice we współpracy z organizacjami pozarządowymi	Promocja zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym.	9 840,00 zł	11 066,00 zł	11 000,00 zł
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach we współpracy z organizacjami pozarządowymi		372 513,59 zł	520 829,68 zł	452 567,00 zł
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach we współpracy z organizacjami pozarządowymi	Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.	501 509,88 zł	381 416,42 zł	481 965,00 zł
Powiatowy Urząd Pracy w Katowicach	Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.	w ramach bieżącej działalności PUP Katowice	w ramach bieżącej działalności PUP Katowice	w ramach bieżącej działalności PUP Katowice
Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Katowice we współpracy z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, miejskimi przedszkolami i szkołami	Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego uczniom, rodzicom i nauczycielom.	17 193 494,00 zł	16 799 950,00 zł	18 209 147,00 zł
RAZEM:		18 077 357,47 zł	17 713 262,10 zł	19 154 679,00 zł